

Mateusz ROZMIAREK*
Ewa MALCHROWICZ-MOŚKO**

Sprawozdanie z XLIV dorocznego spotkania Międzynarodowego Stowarzyszenia Filozofii Sportu, 20–24 września 2016 r. (Olimpia – Grecja)

W dniach 20–24 września 2016 roku na terenie Międzynarodowej Akademii Olimpijskiej w greckiej Olimpii odbyło się XLIV doroczne spotkanie Międzynarodowego Stowarzyszenia Filozofii Sportu (IAPS – The International Association for the Philosophy of Sport), połączone z międzynarodową konferencją naukową poświęconą szeroko rozumianej filozofii sportu, w tym między innymi epistemologii, metafizyce, estetyce, etyce, antropologii filozoficznej, filozofii analitycznej, teorii krytycznej, a także filozoficznym oraz społecznym aspektem kultury fizycznej.

Przed oficjalnym rozpoczęciem konferencji, uczestnicy mieli możliwość spotkania w Atenach i wzięcia udziału w objeździe kulturowym po zabytkowym stadionie Panathinaiko oraz starożytnych pozostałościach olimpijskich w Istmii, Nemei oraz Mesini. Dodatkowym punktem harmonogramu było zwiedzanie z przewodnikiem stanowiska archeologicznego i muzeum w Olimpii, Muzeum Historii Starożytnych Igrzysk Olimpijskich, a także wizyta w historycznym archiwum poświęconym Letnim Igrzyskom Olimpijskim 2004. Chętni uczestniczyli również w specjalnie zorganizowanej uczcie greckich specjałów, z tradycyjną muzyką, w malowniczej greckiej tawernie hotelu Europa.

Oficjalna sesja otwarcia odbyła się 20 września. W następnych dniach miały miejsce specjalistyczne sesje naukowe, poświęcone między innymi zagadnieniom nauki poprzez sport, współczesnym wydarzeniom sportowym, miejscu ko-

* mgr, Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu, Pracownia Olimpizmu; e-mail: mateusz.rozmiarek@wp.pl

** dr, Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, Wydział Turystyki i Rekreacji, Katedra Humanistycznych Podstaw Turystyki i Rekreacji; e-mail: malchrowicz@awf.poznan.pl

biet w sporcie, zasadom zdrowej rywalizacji, moralności w sporcie, estetyce w sporcie, filozoficznemu poszukiwaniu sportu, zasadom gier sportowych, fenomenowi ciała sportowego, umiejętnościom treningowym. Odczyty wszystkich referatów oraz prezentacje ich najważniejszych punktów odbywały się w salach konferencyjnych im. Ioannisa Ketseasa, Carla Diema oraz Demetriusa Vikelasa.

W poszczególnych panelach wzięli udział przedstawiciele kilkudziesięciu ośrodków akademickich z całego świata. Spotkaniom przewodniczył prof. Konstantinos Georgiadis, Honorowy Dziekan Międzynarodowej Akademii Olimpijskiej. Szczególnie wyróżniające się oraz wywołujące szeroką dyskusję referaty zaprezentowały tak wybitne osobistości świata nauki, jak prof. Jim Parry (Uniwersytet Karola w Pradze), prof. Paul Gaffney (Uniwersytet Św. Jerzego w Nowym Jorku), prof. Cesar R. Torres (Uniwersytet Stanowy Nowego Jorku), prof. Alberto Carrio (Uniwersytet Pompeu Fabry w Barcelonie), prof. Eric Moore (Uniwersytet Longwood), prof. Sigmund Loland (Norweska Szkoła Nauk o Sporcie), prof. Mike McNamee (Uniwersytet Swansea), prof. Douglas McLaughlin (Uniwersytet Stanowy Kalifornii), prof. Kevin Krein (Uniwersytet Południowo-Wschodniej Alaski), prof. Rasmus Møller (Uniwersytet Aarhus), prof. Deborah Vossen (Uniwersytet św. Franciszka Ksawerego w Nowej Szkocji), prof. Sarah Teetzel (Uniwersytet Manitoba), prof. Leslie Howe (Uniwersytet Saskatchewan), prof. Junko Yamaguchi (Uniwersytet Nihon), prof. Naoki Matsuyama (Uniwersytet Hyogo), prof. Jesus Ilundain-Agurreza (Linfield College), prof. Cathy Devine (Uniwersytet Kumbria), dr Alun Hardman (Metropolitalny Uniwersytet Cardiff) oraz dr Arvi Pakaslahti (Uniwersytet w Turku). Swoje prezentacje przedstawili również eksperci będący praktykami w swoich dziedzinach, między innymi siatkarz Matteo Cacchiarelli, Imara Felkers (doktoryzująca się w Akademii Sztuk Pięknych w Utrechcie) oraz Terry McMurtry (doktorant Uniwersytetu Stanowego Pensylwanii).

Istotnym wątkiem w dyskusji okazały się młodzieżowe igrzyska olimpijskie, ponieważ międzynarodowe środowisko naukowe zajmujące się olimpiżmem jest dość podzielone w ich ocenie – jedni chwala je za bogaty program kulturalny, drudzy nie dostrzegają żadnej zasadności ich utworzenia. Swoje interesujące uwagi na ich temat, z perspektywy etyki sportu, wygłosił prof. Jim Parry, który objaśnił również słuchaczom swoje rozumienie pojęć „olimpiżm” oraz „ ruch olimpijski”. Kolejną ważną kwestią była społeczna odpowiedzialność igrzysk olimpijskich w kontekście rozwoju zrównoważonego w sferze ekonomicznej, ekologicznej i społeczno-kulturowej. Analizowano między innymi dokument strategiczny Agenda 2020. Nie zabrakło również referatów odnoszących się do takich postaci współczesnego sportu, jak Michael Phelps, Usain Bolt czy Oscar Pistorius. Interesujący wątek pojawił się wokół olimpijskiej biegaczki Caster Semenya, ze względu na jej podwyższony poziom testosteronu. Obszerną dyskusję dotyczącą sukcesu lekkoatletki tonował Sam Ramsamy – obecny na konferencji członek Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, będący jednocze-

śnie południowoafrykańskim aktywistą na rzecz równości i tolerancji w sporcie. Działacz bronił prawidłowości przeprowadzenia zawodów i dopuszczenia kobiet do biegu, szczycąc się jednocześnie swoim pochodzeniem z tego samego kraju, co budząca kontrowersje zdobywczyni złotego medalu olimpijskiego podczas Letnich Igrzysk Olimpijskich 2016 w Rio de Janeiro. Niestety, świat lekkiej atletyki wciąż nie jest w stanie jednoznacznie uregulować tej kwestii. Międzynarodowe Stowarzyszenie Federacji Lekkoatletycznych próbowało ustanowić przepisami górną dopuszczalną granicę, powyżej której testosteron biegaczek miał być zbijany lekami, jednak decyzję tę podważył Trybunał Arbitrażowy do spraw Sportu w Lozannie, który do tej pory nie wydał konkretnego rozstrzygnięcia w tej sprawie.

W kolejnych panelach dyskutowano o kwestii dopingu w sporcie oraz o tym, jak dalece możemy się posunąć w sprawach wspomaganie technicznego sportowców. Zastanawiano się także nad tym, czy niepełnosprawni mogą być dopuszczani do startu w zawodach ze sportowcami pełnosprawnymi (jeśli mają takie życzenie). Ciekawa dyskusja wywiązała się również na temat sportów ryzyka oraz zachowań ekstremalnych – czy takie zachowania powinny być społecznie akceptowalne. Kolejną istotną kwestią okazał się dostęp kobiet do sportu, zwłaszcza w regionach odmiennych kulturowo, na przykład w krajach islamskich. Dyskusje były bardzo ożywione oraz interesujące – widać było, że olimpizm tworzony niegdyś przez Pierre'a de Coubertina znajduje się obecnie w zupełnie nowych i odmiennych warunkach społeczno-kulturowych. Niestety, nie zawsze odwoływanie się do źródeł pozostawionych przez twórcę olimpizmu okazywało się wystarczające, aby znaleźć rozwiązanie problemów występujących we współczesnym sporcie.

Jednym z ostatnich panelistów konferencyjnych podczas XLIV spotkania Międzynarodowego Stowarzyszenia Filozofii Sportu był reprezentujący Uniwersytet w Glasgow Christopher C. Yorke, który został laureatem szóstej edycji konkursu na najlepszy esej studencki i zdobył przyznaną corocznie nagrodę im. prof. R. Scotta Kretchmara. Zwycięzca prestiżowego wyróżnienia wygłosił referat zatytułowany *Endless Summer: What Kinds of Games Will Suit's Utopians Play?*

Codziennie po części naukowej, w godzinach wieczornych, odbywały się różnego rodzaju zajęcia sportowe. Najpopularniejsze okazały się piłka nożna pod opieką prof. Cesara R. Torresa i prof. Douglasa McLaughlina, bieganie pod okiem prof. Erica Moore'a, wspinanie z prof. Janem Reznikiem, oraz sztuki walki z prof. Sylwią Burrow. Połączenie nauki z uprawianiem czynnego sportu to jeden z najbardziej charakterystycznych elementów Międzynarodowej Akademii Olimpijskiej – interdyscyplinarnego centrum, które ma na celu wzbogacanie wiedzy i kształtowanie ciała, ale przede wszystkim propagowanie idei olimpizmu na całym świecie. Uczestnicy kilkudniowego zjazdu naukowego mogli poczuć się więc w pełni spełnieni intelektualnie, a także rekreacyjnie, kondycyjnie i ruchowo.